

Nog eens „onze kamerplanten."

Een belangstellend lezer zond ons, in aansluiting met de enkele wenken, die we gaven ten opzichte van onze kamerplanten, een uitknipsel uit een Blad, waaraan we nog gaarne iets ontleenen. We spraken er reeds over, dat onze planten vooral op tijd gereinigd moeten worden, omdat ze anders niet kunnen ademen. Onderstaande illustraties laten zien, hoe een plant moet worden afgesponsd met niet te ijskoud water, en hoe het stof uit de hoekjes met penseel of kwastje kan worden verwijderd. Staan de planten in een stoffig vertrek, b. v. een woonkamer of een kamer waar veel gerookt wordt, (veel rooken in een vertrek is slecht voor de planten) dan passe men deze behandeling zoo mogelijk elke week toe; anders is om de twee of drie weken voldoende.

Dan nog iets over de behoeften onzer planten.

Hoe warmer we in den winter onze vertrekken stoken, hoe meer de planten tot groeien worden aangezet, doch ook hoe droger de lucht wordt. De planten verliezen door verdamping dan veel meer vocht dan de wortels kunnen aanvoeren en dan past de plant haar eenig verdedigingsmiddel toe, n. l. het afwerpen der bladeren, terwijl de eenzaadlobbige planten doode punten aan de bladeren krijgen en de varens geheel dorre bladeren maken. Noch het een noch het ander is ons aangenaam en daarom moeten wij zorgen voor voldoende waterdamp in het vertrek. Een pannetje water achter op de kachel voorziet al heel aardig in dit euvel. En voorts natuurlijk het geregeld water geven. Een goede regel is: giet bij voorkeur 's morgens met water, dat kamertemperatuur heeft.

Ten slotte nog iets over schadelijke insecten. Dat kan ook een geduchte plaag worden. Daar hebt ge bijv. groene luis! Weet ge, hoe men die het best verwijderd? Door de geheele kruin der plant, omgekeerd in een phytophylin-oplossing (phytophylin is een insectendoodend preparaat, hetwelk bij veel bloemisten en drogisten verkrijgbaar is; op de busjes staat de gebruiksaanwijzing, die niet voor alle planten en insecten hetzelfde is) te dompelen, gedurende een paar minuten, om ze daarna in zuiver water, dat dezelfde temperatuur heeft, na te spoelen. Ook als de plant door zoogenaamde roode spin of spinnende mijt is aangevallen, kan men ditzelfde middel toepassen, terwijl het spuiten met een phytophylin-oplossing ook helpt bij dopluis. Bij spin, thrips of dopluis is, als de plant er zich toe leent, herhaaldelijk afwasschen probaat, dopluizen moet men soms met een houtje verwijderen, daar die erg vast aan het blad kleven. Denk er echter vooral aan, het ongedierte te verdelgen als er nog maar weinig zijn.

En dan komt het ook voor, dat aardwormen of ander ongedierte zich in de aarde ophouden. Een verdunde oplossing van ongebluschte kalk kan hierbij goed dienst doen. Wél krijgt men daardoor een witten neerslag boven op de aarde, doch die is gemakkelijk te verwijderen.

Een vakman, wien we een en ander lieten lezen, diende ons nog met eenige opmerkingen, reeds opgenomen in bovenstaande regelen, terwijl hij over het laatstgenoemde

middel, het behandelen met ongebluschte kalk, schreef: „Dit middel heb ik nooit toegepast, dus durf ik er geen oordeel over vellen. Wormen kan men ook meestal door korter of langer regelmatig tegen den pot te tikken naar boven doen komen en dan verwijderen."

En dan schrijft genoemde raadsman naar aanleiding van het stukje over planten in No. 3 nog, dat wat opgemerkt wordt in betrekking tot de vraag: Waar staan onze planten het beste in de kamer? voornamelijk geldt voor palmen, aspidistra's, clivia's, varens en dergelijke en dan nog alleen voor de zomermaanden. 's Winters, Nov.-Febr. (dus vier maanden) staan *alle* planten, ook op Zuid en Oost, het beste vóór het raam; en voor planten als geraniums, heesterbegonia's, coleus, enz. geldt dit voor het geheele jaar.

Geheel buiten water kunnen ook in 't najaar en in den winter slechts enkele planten, als agaven, aloë's, de meeste cactussen, en, als zij in een koel vertrek staan, ook de geraniums.

Menigeen in de steden kan moeilijk natuurmest bekomen, ook is het niet erg frisch die in huis toe te dienen; men kan voor de meeste planten echter met goed gevolg kunstmest gebruiken, die alom verkrijgbaar is; echter zij men met het toedienen daarvan zeer voorzichtig, en neme *niet meer* dan de gebruiksaanwijzing aangeeft, en alleen als de plant toont door den groei, dat de rustperiode voorbij is, menigeen heeft door wat meer te geven, of op een tijd te geven, dat de plant in rust verkeerde, m. a. w. niet groeide, zijn planten vermoord.

Zoo komt er op het gebied van plantenverzorging heel wat kijken. Men kan enkele wenken geven, doch het grootste geheim om zijn planten goed te houden is, zou ik haast zeggen, dat men ze liefheeft. Misschien is het beste te zeggen, dat men er *liefhebberij* voor heeft en er aan denkt, dat planten leven, en dus, al is het anders dan bij onze kinderen en ook dan bij onze huisdieren, toch naar hun behoeften moeten behandeld worden, en niet als een pronkje, dat men zet waar men wil.

GEBEELDE KOEKEN.

Wanneer de profeet Jeremia de afgoderij van Israël bestraft, dan noemt hij tot tweemaal toe de gebeelde koeken, die gebakken werden voor de Melecheth des hemels, de hemelkoningin. In Jer. 7 : 17 heet het: „De kinderen lezen hout op, en de vaders steken het vuur aan, en de vrouwen kneden het deeg, om gebeelde koeken te maken voor de Melecheth des hemels." En in Jer. 44 : 19 antwoorden de Joodsche vrouwen in Egypte: „Wanneer wij aan Melecheth des hemels rooken en haar drankofferen offeren, maken wij haar gebeelde koeken om haar af te beelden."

Het was toen dus een gewoonte van de afgodendienaars, om deze godin in koekdeeg af te beelden, en die koeken werden natuurlijk gegeten ter eere van de godin.

Wie hier even over nadenkt, denkt terstond aan het St. Nikolaasgebak, dat tegenwoordig in eere is. Gebeelde koeken, die alles afbeelden, wat beeldbaar is, mannen en vrouwen, schepen en boomen, kerken en huizen.

Maar in de eerste plaats toch wordt een groote pop afgebeeld, en die heet onveranderlijk een vrijer, ook waar die naam voor een liefhebbend jonkman niet in gebruik is. Mag ik eens een veronderstelling wagen?

Die vrijer is Freyr uit de oud-Germaansche godenleer. Hij is de broeder van Freya, Wodans gemalin. Gelijk zijn zuster de godin was van liefde en huwelijk, zoo is hij de god van vrede en vruchtbaarheid, die regen en zonneschijn geeft, en wien men bidt om een goeden oogst. Zijn jaarlijksch feest werd gevierd in de dagen van den winterzonnestilstand, ongeveer den kortsten dag. Het heette het Joelfeest, gelijk nog in Zweden het Kerstfeest genoemd wordt.

En nu is het hoogstwaarschijnlijk, dat ook hier in de Germaansche landen gebeelde koeken voor Freyr werden gebakken, en die gewoonte heeft stand gehouden door alle eeuwen van Christendom en Hervorming heen, en zelfs de naam is niet vergeten.

Hier te lande zijn sommige gewoonten van het Joelfeest naar St. Nikolaas verplaatst, terwijl ze in Engeland en Duitschland op het Kerstfeest zijn gebracht. Is het niet merkwaardig, dat wij ook thans nog, als de Israëlieten, gebeelde koeken bakken onder den naam van Freyr? Gelukkig hebben we de afgodische vereering reeds lang vergeten.

A. L.